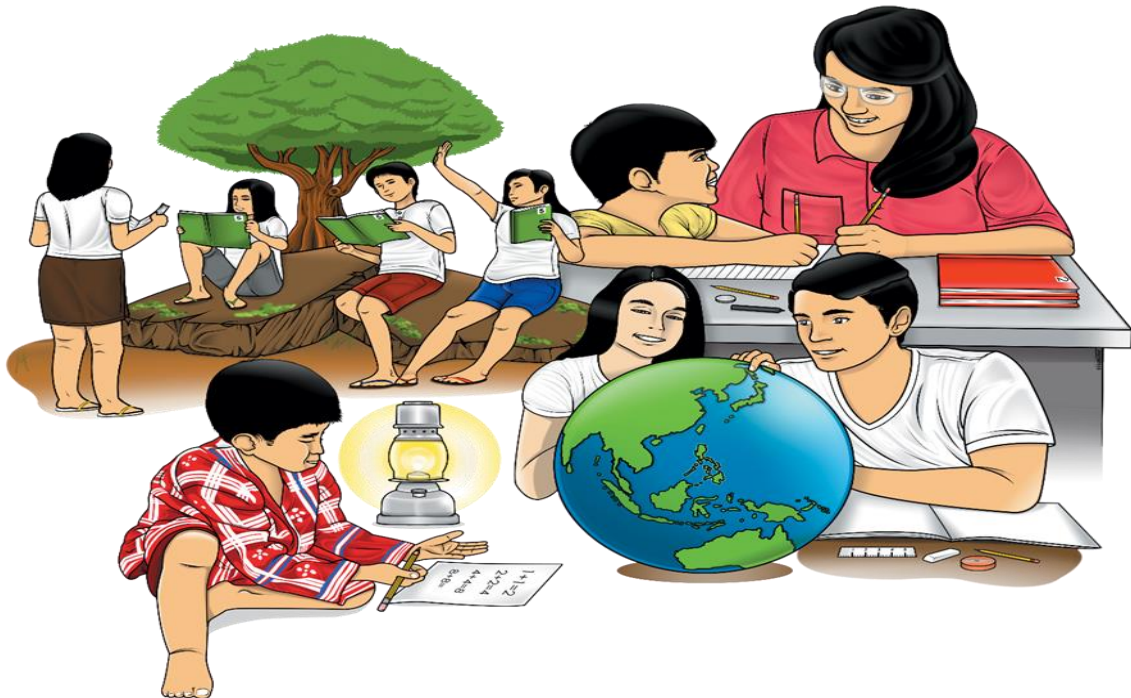

Araling Panlipunan

Ikatlong Markahan – Modyul 2

Pambansang Kita

Araling Panlipunan– Ikasiyam na Baitang
Alternative Delivery Mode
Ikatlong Markahan – Modyul 2: Pambansang Kita
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Jonathan C. Lumacang
Jasyl Jane S. Cadavedo
Editor: Monina R. Antiquina, Nelson S. Lasagas
Tagasuri: Monina R. Antiquina, Ramel P. Cael
Tagaguhit: Jeofil P. Julian
Tagalapat: Katherine Obrero Cordora
Tagapamahala: Dr. Isabelita M. Borres, CESO III
Eugenio B. Penales, Ed. D.
Sonia D. Gonzales
Virgilio P. Batan Jr., CESO VI
Amelinda D. Montero, DM
Ronillo S. Yarag, EdD
Edgardo S. Cabalida, EdD

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region IX

Office Address: Regional Center, Balintawak, Pagadian City
E-mail Address: region9@deped.gov.ph

Araling Panlipunan

Ikatlong Markahan – Modyul 2:

Pambansang Kita

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

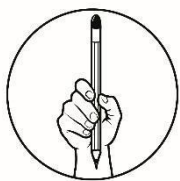
Alamin

Sa nakaraang aralin, tinalakay natin ang mga bahagi ng modelo ng paikot na daloy ng ekonomiya. Ito ay ang Panlabas na Sektor, Simpleng Ekonomiya at Sistema ng Pamilihan. Ipinaunawa sa atin na ang daloy ng ekonomiya ay mga mahalagang sirkulasyon upang ang isang bansa ay magkaroon ng isang balanse at may masistemang produksyon ng ekonomiya. Kaugnay nito, ating tutuklasin ang pambansang kita at kung bakit mahalagang masukat ang economic performance ng isang bansa. Alamin ang pinagmulan ng kita ng ating bansa tungo sa pagtatamo ng kaunlaran. Sisimulan natin ang pagtalakay sa Pambansang Kita.

Pagkatapos ng modyul na ito, ikaw ay inaasahang:

Pamantayan ng Pagkatuto:

1. Nasusuri ang pamamaraan at kahalagahan ng pagsukat ng pambansang kita.
(AP9MKE-III-a)

Subukin

Piliin ang titik ng pinakawastong sagot. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Ito ay tumutukoy sa kabuuang pampamilihang halaga ng produkto at serbisyo na nagawa ng mga mamamayan ng isang bansa sa isang takdang panahon.
 - A. Gross International Income
 - B. Gross National Income
 - C. Net Factor Income
 - D. Statistical Discrepancy
2. Alin sa mga sumusunod ang hindi ginagamit sa paraan sa pagsukat ng Gross National Income (GNI)?
 - A. Expenditure Approach
 - B. Economic Freedom Approach
 - C. Industrial Origin Approach
 - D. Income Approach

3. Ito ay isa sa paraan ng pagsukat ng pambansang kita kung saan ito ay nabibilang sa paraan ng paggastos (expenditure approach) na tumututukoy sa mga gastusin ng mga mamamayan tulad ng pagkain, damit at serbisyo.
- A. Gastusin ng pamahalaan
 - B. Gastusin ng mga namumuhunan
 - C. Gastusing personal
 - D. Gastusin ng panlabas na sector
4. Alin sa mga sumusunod ang nakakaapekto sa Gross Domestic Product ng bansa?
- A. Mataas na remittance ng mga Overseas Foreign Workers (OFW)
 - B. Masiglang pakikipagkalakalan ng Pilipinas sa ibang bahagi ng mundo
 - C. Maayos na pamumuno ng pamahalaan sa pamumuhunan
 - D. Wala sa mga nabanggit
5. Si Mrs. Park ay isang Koreana na nagtatrabaho sa Pilipinas. Saan dapat isinasama ang kanyang kinikita kung siya ay nagtatrabaho dito sa Pilipinas subalit siya ay isang Koreana?
- A. Sa Gross Domestic Product ng Korea dahil mamamayan siya nito
 - B. Sa Gross National Income ng Pilipinas dahil nagmula ang kaniyang kinikita
 - C. Sa Gross Domestic Product ng Pilipinas dahil dito nagmula ang kaniyang kinikita
 - D. Sa Gross Domestic Product ng Korea at Pilipinas dahil dito `nagmula ang kaniyang kinikita
6. Alin sa mga sumusunod ang paraan batay sa *income approach* na tumutukoy sa pagbaba ng halaga ng yamang pisikal bunga ng pagkaluma at bunga rin ng tuloy tuloy na pagamit paglipas ng panahon.
- A. Sahod ng mga Manggagawa
 - B. Net Operating Surplus
 - C. Depresasyon
 - D. Di-tuwirang Buwis
7. Ang subsidiya ay:
- A. Salaping binabalikat ng pamahaalan upang mapataas ang sahod ng manggagawa
 - B. Salaping binabalikat at binabayaran ng pamahalaan nang hindi tumatanggap ng kapalit na produkto o serbisyo.
 - C. Salaping binabalikat ng pamahaalan upang mabawasan ang gastusin ng pamahalaan
 - D. Salaping binabalikat ng pamahaalan upang dumami ang proyekto ng pamahalaan

8. Bakit mahalagang sukatin ang pambansang kita ng bawat bansa?
- A. Upang magkaroon ng datos ukol dito
 - B. Upang malalaman kung may nagaganap na pag-unlad o pagbaba sa kabuuang produksiyon ng bansa.
 - C. Upang makaiwas sa pagkalugi ang mga negosyante
 - D. Upang magsilbing basehan kung sino ang pinakamayaman na bansa
9. Piliin sa mga sumusunod na pahayag ang wasto.
- A. Ang kita ng mga dayuhang namamasukan sa Pilipinas ay kabilang sa Gross National Income (GNI) nito.
 - B. Ang gawaing nagmula sa impormal na sektor ay kabilang sa pagsukat ng GNI
 - C. Ang mga produktong segunda mano ay kabilang sa pagsukat ng GNI
 - D. Ang halaga ng tapos na produkto at paglilingkod lamang ang isinasama sa GNI
10. Ayon sa DTI, dumami ang mga nagtayo ng *online business* simula ng nagkaroon ng pandemya. Ang kita ng mga *online business* ay kabilang sa pagsukat ng pambansang kita sa paraan ng:
- A. Expenditure Approach
 - B. Economic Freedom Approach
 - C. Industrial Origin Approach
 - D. Income Approach
11. Alin sa mga sumusunod ang tumutukoy sa anumang kakulangan o kalabisan sa pagkwenta ng kabuuang kita ng bansa sa loob ng isang taon subalit may hindi katiyakan kung saan maaring ibilang?
- A. Net Factor income from abroad
 - B. Statistical Discrepancy
 - C. Gastusin ng panlabas na sektor
 - D. Gastusing Personal
12. Ito'y tumutukoy sa mga tinubo ng mga korporasyong pribado, o korporasyong pinatatakbo ng pamahalaan o government-owned corporations and companies (GOCC) at iba pang negosyo.
- A. Sahod ng mga mangagawa
 - B. Di-tuwirang buwis
 - C. Depresasyon
 - D. Net Operating Surplus
13. Alin sa mga sumusunod ang **HINDI** kabilang sa income approach?
- A. Net Factor Income from Abroad
 - B. Net Operating Surplus
 - C. Subsidiya
 - D. Depresasyon

14. Ito ay tumutukoy sa mga gastos ng mga bahay-kalakal tulad ng mga gamit sa opisina at hilaw na materyales para sa produksiyon.
- A. Gastusin ng Pamahalaan
 - B. Gastusing Personal
 - C. Gastusin ng mga Namumuhunan
 - D. Gastusin ng Panlabas na Sektor
15. Alin sa mga sumusunod ang **HINDI** kabilang sa expenditure approach?
- A. Gastusing Personal
 - B. Statistical Discrepancy
 - C. Sahod ng mga Manggagawa
 - D. Net Factor Income from Abroad

Aralin

1

Pambansang Kita

Balikan

Gawain 1: ACT AND ROLE

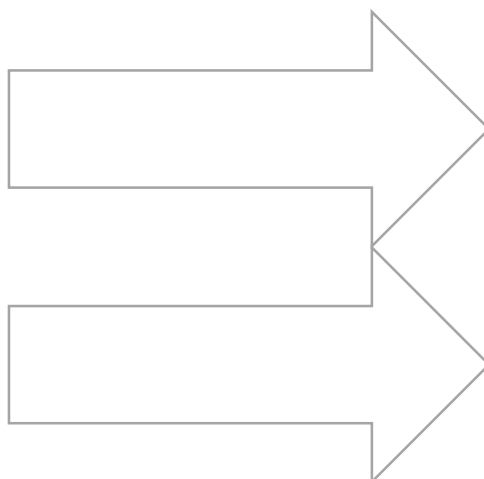
Panuto: Ibigay ang bahaging ginagampanan ng “mga aktor” at “pamilihan” sa paikot na daloy ng ekonomiya.

Mga Aktor sa Paikot na Daloy

Sambahayan

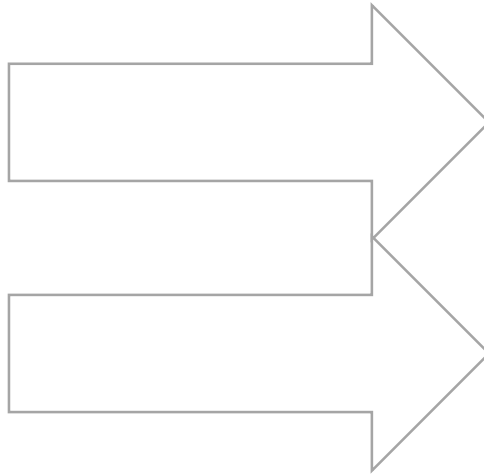
Bahay-kalakal

Bahaging ginagampanan ng Ekonomiya

Pamahalaan

Panlabas na Sektor

Tuklasin

Gawain B: Editorial Analysis

Panuto: Unawain ang *editorial cartoon* na inilalarawan. Sagutan sa sagutang papel ang pamprosesong tanong.

Pamprosesong Tanong:

1. Ano ang ipinakikita sa larawan?
2. Mayroon bang mga simbolo na ginamit sa *cartoon*? Ano ang mga ito at ano ang kanilang sinisimbolo??
3. Ano ang mahihinuha mo mula sa *cartoon* na ito?

Suriin

ANG PAMBANSANG KITA

Ang sistema ng pagsukat sa pambansang kita ay nakapagbibigay ng ideya tungkol sa antas ng produksiyon ng ekonomiya sa isang partikular na taon at maipaliwanag kung bakit ganito kalaki o kababa ang produksiyon ng bansa. Sa paghahambing ng pambansang kita sa loob ng ilang taon, masusubaybayan natin ang direksiyon na tinatahak ng atng ekonomiya at malalaman kung may nagaganap na pag-unlad o pagbaba sa kabuuang produksiyon ng bansa.

Gross National Income (GNI)

Ang Gross National Income (GNI) na dating tinatawag ding Gross National Product (GDP) ay tumutukoy sa kabuuang pampamilihang halaga ng mga produkto at serbisyo na nagawa ng mga mamamayan ng isang bansa sa isang takdang panahon. Kalimitang sinusukat ang GNI sa bawat quarter o sa loob ng isang taon.

Gross Domestic Product (GDP)

Ang Gross Domestic Product (GDP) naman ay sumusukat sa kabuuang pampamilihang halaga ng lahat ng tapos na produkto at serbisyo na ginawa sa loob ng isang takdang panahon sa loob ng isang bansa. Ibig sabihin lahat ng salik ng produksiyong ginamit upang mabuo ang produkto at serbisyo maging ito ay pagmamay-ari ng mga dayuhan na matatagpuan sa loob ng bansa ay kasama dito.

Pagkakaiba ng GNI sa GDP

Sinusukat sa pamamagitan ng Gross National Income (GNI) ang kabuuang pampamilihang halaga ng lahat ng nabuong produkto at serbisyo ng mga mamamayan ng isang bansa sa itinakdang panahon. Anumang kabuuang halaga ng produkto at serbisyo ng mga mamamayan ng isang bansa, halimbawa ang mamamayang ito ay isang OFW sa Saudi Arabia ang kanyang kabuuang halaga at serbisyo nabuo sa bansang iyon ay maibibilang sa GNI.

Habang ang Gross Domestic Product (GDP) ay ang kabuuang halaga ng produkto at serbisyo na ginawa sa loob ng isang bansa sa isang takdang panahon. Anumang serbisyo o produkto na ginawa sa loob ng isang bansa ay maibibilang dito. Halimbawa na lang ang ginawang motorsiklo ng mga Hapon dito sa Pilipinas ay maibibilang sa GDP. At upang malaman kung nagkaroon ng pagbabago sa GNI at GDP sa bawat taon ginagamit ang pagsukat ng growth rate.

Mga Paraan ng Pagsukat sa Gross National Income (GNI) at Gross National Product (GDP)

Ayon kay Villegas at Abola (1992), may tatlong paraan ng pagsukat sa Gross National Income:

- (1) pamamaraan batay sa gastos (expenditure approach),
- (2) pamamaraan batay sa kita ng sangkap ng produksiyon (income approach)
- (3) pamamaraan batay sa pinagmulang industriya (industrial origin approach)

1. **Paraan batay sa paggasta (Expenditure Approach)** - ang pambansang ekonomiya ay binubuo ng apat na sektor: sambahayan, bahay-kalakal, pamahalaan, at panlabas na sektor. Ang pinagkakagastusan ng bawat sektor ay ang sumusunod:
 - a. **Gastusing personal (C)** – napapaloob dito ang mga gastos ng mga mamamayan tulad ng pagkain, damit, paglilibang, serbisyo ng manggugupit ng buhok, at iba pa. Lahat ng gastusin ng mga mamamayan ay kasama rito.
 - b. **Gastusin ng mga namumuhunan (I)** – kabilang ang mga gastos ng mga bahay-kalakal tulad ng mga gamit sa opisina, hilaw na materyales para sa produksiyon, sahod ng manggagawa at iba pa.
 - c. **Gastusin ng pamahalaan (G)** – kasama rito ang mga gastusin ng pamahalaan sa pagsasagawa ng mga proyektong panlipunan at iba pang gastusin nito.
 - d. **Gastusin ng panlabas na sektor (X – M)** – makukuha ito kung ibabawas ang iniluluwas o export sa inaangkat o import.
 - e. **Statistical discrepancy (SD)** – ang anumang kakulangan o kalabisan sa pagkuwenta na hindi malaman kung saan ibibilang. Ito ay nagaganap sapagkat may mga transaksiyong hindi sapat ang mapagkukunan ng datos o impormasyon.
 - f. **Net Factor Income from Abroad (NFIFA)** – tinatawag ding Net Primary Income. Makukuha ito kapag ibinawas ang gastos ng mga mamamayang nasa ibang bansa sa gastos ng mga dayuhang nasa loob ng bansa.

Ang formula sa pagkuwenta ng Gross National Income sa pamamaraan batay sa paggasta o expenditure approach ay:

$$GNI = C + I + G + (X - M) + SD + NFIFA$$

**GNI at GDP Batay sa Paggasta mula 2018 hanggang 2021
(At Current Prices)**

Item	2018	2019	2020	2020 First semester	2021 First semester
I. Household Final Consumption Expenditure	13,250,084	14,288,333	13,478,489	6,465,326	6,791,659
II. Government Final Consumption Expenditure	2,199,637	2,433,439	2,740,783	1,358,689	1,445,181
III. Gross Capital Formation	4,959,105	5,153,069	3,118,277	1,480,347	1,935,805
IV. Exports	5,518,573	5,539,739	4,518,390	2,211,422	2,344,359
V. Less: Imports	13,250,084	14,288,333	13,478,489	2,911,473	6,791,659
VI. Statistical Discrepancy	0	0	0	-23,813	-10,467
Gross Domestic Product	18,265,190	19,517,863	17,938,582	8,580,497	9,114,041
Net Primary Income from the Rest of the World	1,947,159	1,954,197	1,381,265	826,070	292,416
Gross National Income	20,212,349	21,472,060	19,319,848	9,406,567	9,406,458

Datos mula: www.bsp.gov.ph

2. Paraan Batay sa Kita ng mga Sangkap ng Produksiyon (Income Approach)

- a. **Sahod ng mga manggagawa** – sahod na ibinabayad sa sambahayan mula sa mga bahay – kalakal at pamahalaan.
- b. **Net Operating Surplus** – tinubo ng mga korporasyong pribado at pag-aari at pinapatakbo ng pampamahalaan at iba pang negosyo.
- c. **Depresasyon**- pagbaba ng halaga ng yamang pisikal bunga ng pagkaluma at bunga ng tuloy tuloy na paggamit sa paglipas ng panahon.
- d. **Di-tuwirang buwis at subsidiya**
 1. **Di-tuwirang buwis**- kabilang ditto ang sales tax, custom duties, lisensiya at iba pang di-tuwirang buwis.
 2. **Subsidiya**- salaping binabalikat at binabayaran ng pamahalaan nang hindi tumatanggap ng kapalit na produkto o serbisyo. Isang halimbawa nito ay ang pag-ako ng pamahalaan ng ilang bahagi ng bayarin ng mga sumasakay sa Light Rail Transit.

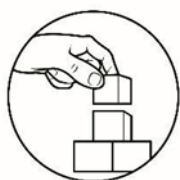
3. Paraan Batay sa Pinagmulang Industriya (Industrial Origin)

Sa paraang batay sa pinagmulang industriya, masusukat ang Gross Domestic ang mga produkto ng bansa kung pagsasamahin ang kabuuang halaga ng produksiyon ng mga pangunahing industriya ng bansa. Kinapapalooban ito ng sektor ng agrikultura, industriya, at serbisyo. Sa kabilang banda, kung isasama ang Net Factor Income from Abroad o Net Primary Income sa kompyutasyon, masusukat din nito ang Gross National Income (GNI) ng bansa.

**GNI at GDP Batay sa Pinagmulang Industriya mula 2018 hanggang 2021
(At Current Prices)**

Item	2018	2019	2020	2020 First semester	2021 First semester
I. Agriculture, Forestry and Finishing	1,762,616	1,783,855	1,780,544	855,916	849,947
II. Industry Sector	5,582,525	5,887,869	5,112,155	2,517,802	2,704,447
III. Services Sector	10,920,048	11,711,027	10,634,575	5,195,972	5,331,404
Gross Domestic Product	18,265,190	19,517,863	17,938,582	8,580,497	9,114,041
Net Primary Income from the Rest of the World	1,947,159	1,954,197	1,381,265	826,070	292,416
Gross National Income	20,212,349	21,472,060	19,319,848	9,406,567	9,406,458

Datos mula: www.bsp.gov.ph

Pagyamanin

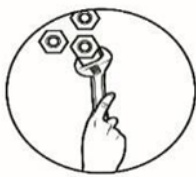
Gawain C. Dugtungan Tayo!

Panuto: Dugtungan ang mga pangungusap upang makabuo ng isang makabuluhang pahayag. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Ang Gross National Income ay _____

Ang pambansang kita ay mahalagang pamamaraan sa pagsukat ng kalagayan ng ekonomiya dahil _____

Panuto: Batay sa binasang aralin, punan ang kahon ng mga salita na may kaugnayan sa paraan ng pagsukat sa Gross National Income(GNI) at Gross Domestic Product(GDP). Gawin ito sa sagutang papel.

Isagawa

Gawain E: Suri-nawa

Panuto: Suriin at unawain ang talaan na naglalarawaan ng GDP ng ilang bansa sa timog silangan Asya sa nakalipas na dalawang taon. Sagutan ang pamprosesong tanong sa sagutang papel.

Gross domestic product (GDP) ng mga bansang Indonesia, Malaysia at Pilipinas mula 2019 sa 2020 (in billion US dollars)

Gross Regional Domestic Expenditure, by Region, Growth Rates

	At Current Prices	
	2018-2019	2019-2020
..National Capital Region (NCR)	8.3	-7.9
..Cordillera Administrative Region (CAR)	4.5	-7.9
..Region I (Ilocos Region)	7.3	-5.1
..Region II (Cagayan Valley)	3.7	-8.1
..Region III (Central Luzon)	5.9	-14.7
..Region IV-A (CALABARZON)	5.9	-10.5
..MIMAROPA Region	1.3	-8.9
..Region V (Bicol Region)	7.4	-8.0
..Region VI (Western Visayas)	6.9	-7.4
..Region VII (Central Visayas)	7.6	-8.3
..Region VIII (Eastern Visayas)	2.5	-9.3
..Region IX (Zamboanga Peninsula)	5.2	-1.1
..Region X (Northern Mindanao)	7.8	-2.7
..Region XI (Davao Region)	9.6	-3.6
..Region XII (SOCCSKSARGEN)	4.5	-1.5
..Region XIII (Caraga)	4.3	-3.7
..Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao (BARMM)	8.2	2.1
Philippines	6.9	-8.1

Gross domestic product (GDP) ng mga bansang ASEAN mula 2011 sa 2021

Bansa	2019	2020
Indonesia	1,120.609	1,059.64
Malaysia	364.68	338.28
Pilipinas	376.8	362.24

Data from: www.statista.com/statistics/796245/gdp-of-the-asean-countries/

Pamprosesong Tanong: Ang Pilipinas ang pangalawa sa pinakamataas na populasyon sa rehiyon, sumunod sa Indonesia. May relasyon ba ang populasyon sa paglago ng ekonomiya? Bakit o bakit hindi?

1. Ano ang GDP ng Pilipinas sa taong 2020? Bumaba o tumaas ba ito mula sa nakaraang taon? Ano sa iyong tingin ang dahilan ng pagbabago?
2. Ano ang iyong kabuuan hinuha sa tsart tungkol sa ekonomiya ng mga bansa sa Timog-silangang Asya? Magbigay ng paliwanag.

3. Mula sa iyong natutunan sa aralin, ano ang ilang mga posibleng pakinabang ng paglago ng ekonomiya?

Tayahin

Panuto: Piliin ang titik ng pinakawastong sagot. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Si Mrs. Park ay isang Koreana na nagtatrabaho dito sa Pilipinas. Saan dapat isinasama ang kanyang kinikita dito sa Pilipinas kahit na siya ay isang Koreana?
 - A. Sa Gross Domestic Product ng Korea dahil mamamayan siya nito
 - B. Sa Gross National Income ng Pilipinas dahil nagmula ang kaniyang kinikita
 - C. Sa Gross Domestic Product ng Pilipinas dahil dito nagmula ang kaniyang kinikita
 - D. Sa Gross Domestic Product ng Korea at Pilipinas dahil nagmula ang kaniyang kinikita
2. Alin sa mga sumusunod ang tumutukoy sa kabuuang pampamilihang halaga ng mga produkto at serbisyo na nagawa ng mga mamamayan sa isang bansa?
 - A. Gross Domestic Product
 - B. Gross National Income
 - C. Expenditure Approach
 - D. Income Approach
3. Ayon kay Villegas at Abola (1992), mga Pilipinong Ekonomista, may tatlong paraan sa pagsukat ng Gross National Income. Alin ang hindi kabilang?
 - A. Industrial Origin Approach
 - B. Expenditure Approach
 - C. Income Approach
 - D. Expenditure-Income Approach
4. Ayon sa DTI, dumami ang mga nagtayo ng *online business* simula ng nagkaroon ng pandemya. Ang kita ng mga *online business* ay kabilang sa pagsukat ng pambansang kita sa paraan ng:
 - A. Expenditure Approach
 - B. Economic Freedom Approach
 - C. Industrial Origin Approach
 - D. Income Approach

5. Piliin sa mga sumusunod na pahayag ang pinakawasto.
- A. Ang kita ng mga dayuhang namamasukan sa Pilipinas ay kabilang sa Gross National Income (GNI) nito.
 - B. Ang gawaing nagmula sa impormal na sektor ay kabilang sa pagsukat ng GNI
 - C. Ang mga produktong segunda mano ay kabilang sa pagsukat ng GNI
 - D. Ang halaga ng tapos na produkto at paglilingkod lamang ang isinasama sa GNI
6. Bakit mahalagang sukatin ang pambansang kita ng bawat bansa?
- A. Upang magkaroon ng datos ukol dito
 - B. Upang malalaman kung may nagaganap na pag-unlad o pagbaba sa kabuuang produksiyon ng bansa.
 - C. Upang makaiwas sa pagkalugi ang mga negosyante
 - D. Upang magsilbing basehan kung sino ang pinakamayaman na bansa
7. Alin sa mga sumusunod ang uri ng pagsukat ng GNI na tumutukoy sa pagbaba ng halaga ng yamang pisikal bunga ng pagkaluma at bunga rin ng tuloy tuloy na pagamit paglipas ng panahon.
- A. Sahod ng mga Manggagawa
 - B. Net operating Surplus
 - C. Depresasyon
 - D. Di-tuwirang Buwis
8. Ang subsidiya ay:
- A. Salaping binabalikat ng pamahaalan upang mapataas ang sahod ng manggagawa
 - B. Salaping binabalikat at binabayaran ng pamahalaan nang hindi tumatanggap ng kapalit na produkto o serbisyo.
 - C. Salaping binabalikat ng pamahaalan upang mabawasan ang gastusin ng pamahalaan
 - D. Salaping binabalikat ng pamahaalan upang dumami ang proyekto ng pamahalaan
9. Ito ay isa sa paraan ng pagsukat ng pambansang kita kung saan ito ay nabibilang sa paraan ng paggastos (expenditure approach) na tumutukoy sa mga gastusin ng mga mamamayan tulad ng pagkain, damit at serbisyo.
- A. Gastusin ng pamahalaan
 - B. Gastusin ng mga namumuhunan
 - C. Gastusing personal
 - D. Gastusin ng panlabas na sector
10. Alin sa mga sumusunod ang may tuwirang epekto sa Gross Domestic Product ng bansa?
- A. Mataas na remittance ng mga Overseas Foreign Workers (OFW)
 - B. Masiglang pakikipagkalakalan ng Pilipinas sa ibang bahagi ng mundo
 - C. Maayos ng pamumuno ng pamahalaan sa pamumuhunan
 - D. Wala sa mga nabanggit

11. Alin sa mga sumusunod ang **HINDI** kabilang sa expenditure approach?
- A. Gastusing Personal
 - B. Statistical Discrepancy
 - C. Sahod ng mga Manggagawa
 - D. Net Factor Income from Abroad
12. Ito ay tumutukoy sa mga gastos ng mga bahay-kalakal tulad ng mga gamit sa opisina at hilaw na materyales para sa produksyon.
- A. Gastusin ng Pamahalaan
 - B. Gastusing Personal
 - C. Gastusin ng mga Namumuhunan
 - D. Gastusin ng Panlabas na Sektor
13. Alin sa mga sumusunod ang **HINDI** kabilang sa income approach?
- A. Net Factor Income from Abroad
 - B. Net Operating Surplus
 - C. Subsidiya
 - D. Depresasyon
14. Ito'y tumutukoy sa mga tinubo ng mga korporasyong pribado, o korporasyong pag-aari at pinatatakbo ng pamahalaan o government-owned corporations and companies (GOCC) at iba pang negosyo.
- A. Sahod ng mga mangagawa
 - B. Di-tuwirang buwis
 - C. Depresasyon
 - D. Net Operating Surplus
15. Alin sa mga sumusunod ang tumutukoy sa anumang kakulangan o kalabisan sa pagkwenta ng kabuuang kita ng bansa sa loob ng isang taon subalit may hindi katiyakan kung saan maaaring ibilang?
- A. Net Factor income from abroad
 - B. Statistical Discrepancy
 - C. Gastusin ng panlabas na sektor
 - D. Gastusing Personal

Karagdagang Gawain

Panuto: Pumili ng isa sa mga sumusunod na *editorial cartoon* na nagpapakita ng kalagayan ng ating ekonomiya. Upang maipahayag ang kahalagahan sa pag-aaral sa Pambansang Kita ng Pilipinas, pag-aralan mo ang napiling editoryal karton at ibigay ang iyong interpretasyon, reaksyon at konklusyon sa napiling karikatura. Maaring gamitin ang babasahin artikulo na nasa ibaba bilang gabay sa pag-unawa sa mensahe ng larawan. Gawin ito sa sagutang papel.

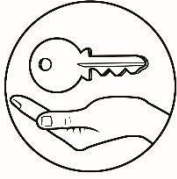
Aquino on rise in joblessness: What went wrong?

Basahin: <https://newsinfo.inquirer.net/577058/aquino-on-rise-in-joblessness-what-went-wrong#ixzz77YiWwtKR>

<http://manaloaceron.blogspot.com/2017/03/pagsulong-at-pag-unlad-ng-bansa.html>

<https://tinyurl.com/5c3y2y69>

Susi sa Pagwawasto

SUBUKIN

1. B
2. B
3. A
4. B
5. C
6. C
7. B
8. B
9. D
10. C
11. B
12. D
13. A
14. C
15. B

TAYAHIN

1. C
2. B
3. D
4. C
5. D
6. B
7. C
8. B
9. A
10. B
11. B
12. C
13. A
14. D
15. B

Sanggunian:

EKONOMIKS: Modyul para sa mga Mag-aaral sa Araling Panlipunan 9, pahina 243-253.

Villegas, B. M., & Abola, V. A. (1992). *Economics: An introduction* (4th ed.). Manila :SinagTala Publishers.

URL:

www.psa.gov.ph

<https://enpulbilisigma.wixsite.com/tocarteltlas/post/araling-panlipunan-grade-9-module-ekonomiks>

<http://manaloaceron.blogspot.com/2017/03/pagsulong-at-pag-unlad-ng-bansa.html>

<https://tinyurl.com/5c3y2y69>

<https://www.philstar.com/opinion/2017/01/20/1663780/editorial-high-growth-low-employment>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph